USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudců JUDr. Brigity Chrastilové, JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Ludmily Valentové a Mgr. et Bc. et Ing. Radovana Havelce v právní věci **žalobce: S. M. A. – H. (Š. A.),** zastoupen Mgr. Umarem Switatem, advokátem, se sídlem Kloknerova 2212/10, Praha 4, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, poštovní přihrádka 21/OAM, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 14. 12. 2006, č. j. 49 Az 1/2006 - 55,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci žalobce, advokátu Mgr. Umaru Switatovi, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 2400 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojí včasnou kasační stížností proti shora označenému rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 12. 2005, č. j. OAM - 297/LE - 07 - 07 - 2005, kterým mu nebyl udělen azyl podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o azylu“), a ani na něj nebyly vztaženy překážky vycestování ve smyslu ustanovení § 91 téhož zákona. O náhradě nákladů bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá na jejich náhradu právo.

Jako důvody kasační stížnosti uvádí stěžovatel řadu blíže nekonkretizovaných pochybení správního orgánu: správní orgán nezjistil v rozporu s § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu přesně a úplně stav věci, důkazy pro rozhodnutí ve věci nebyly úplné, správní orgán si neopatřil potřebné podklady a výpovědi svědků, kteří by mohli vypovídat na podporu stěžovatelem tvrzených okolností, a konečně správní orgán nemůže posuzovat výpověď účastníka na základě nepodloženého názoru či předsudků. Správní orgán ani soud dále nepřihlédli k vážnému zdravotnímu stavu stěžovatele, jakožto k důvodu pro udělení

humanitárního azylu. Jako poslední důvod kasační stížnosti uvádí stěžovatel zmatečnost řízení před soudem, spočívající v tom, že o jeho žalobě rozhodoval soud, který je místně nepříslušný, neboť stěžovatel podal žalobu u soudu I. stupně v důsledku nesprávné informace Ministerstva vnitra ČR při převzetí správního rozhodnutí. Podle § 32 odst. 4 zákona o azylu je k řízení o žalobě místně příslušný krajský soud, v jehož obvodu je žadatel o udělení azylu v den podání žaloby hlášen k pobytu. Místem hlášeného pobytu je podle § 77 odst. 1 zákona o azylu „azylové zařízení, do něhož je ministerstvem umístěn“. Musí se tedy jednat jednak o azylové zařízení, a jednak sem musí být umístěn ministerstvem vnitra. Přijímací středisko v tranzitním prostoru je však de iure zařízením, které se nenalézá na území ČR, a je zde dána fikce, že cizinec zde umístěný dosud nevstoupil na území ČR. Je tedy nutné použít obecnou úpravu místní příslušnosti danou soudním řádem správním. Stěžovatel má za to, že se ze strany ministerstva jednalo při pochybení ve stanovování místní příslušnosti o záměr, neboť řízení před Městským soudem v Praze trvá řadu měsíců, zatímco řízení před Krajským soudem v Praze bývá ukončeno za cca 45 dnů. Stěžovatel se cítí být tímto postupem zkrácen na svých ústavně zaručených právech, zejména na právu na spravedlivý proces (zde na právu na svého zákonného soudce). Je ještě třeba dodat, že vlastním azylovým důvodem byla obava stěžovatele ze zatčení syrskou policií za účast na demonstraci dne 13. 3. 2004 a zdravotní stav jmenovaného. Stěžovatel současně požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Kasační stížnost podal účastník řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen „s. ř. s.“), byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel v ní uplatňuje přípustný důvod ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 b), c) a d) s. ř. s. Kasační stížnost je tedy přípustná.

Po konstatování přípustnosti se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem, jehož výklad provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 (www.nssoud.cz). O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu*.

2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně*. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele*.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:
a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.
b) Krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

Po posouzení předložené kasační stížnosti z hlediska výše naznačených kritérií musí Nejvyšší správní soud ve vztahu ke kasačním námitkám, kterými je namítána řada věcných a procesních pochybení správního orgánu, nejprve konstatovat, že jsou zcela obecné a nekonkrétní a chybí zde nezbytná náležitost: osvětlení konkrétních důvodů kasační stížnosti v tomto bodě kasační stížnosti a uvedení konkrétní nezákonnosti, které se měly orgány dopustit. V této souvislosti je nutno poukázat na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2Azs 92/2005 - 58, podle kterého je stěžovatel povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán, popř. soud vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami a s konkrétní vazbou na relevantní části spisového materiálu. V daném případě není vůbec zřejmé, které konkrétní důkazy či podklady měly ve věci chybět, nebo si je správní orgán měl opatřit, ani není zřejmé, jaké údajné nepodložené závěry či předsudky správního orgánu stěžovatel má na mysli. Takové nekonkrétní námitky jsou potom vyloučeny z přezkumu. Jak vyplývá i z výše citovaného rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, takové námitky nelze věcně přezkoumat. Podobnou situací, jako je daný případ, se tedy Nejvyšší správní soud zabýval dostatečně již ve své předchozí judikatuře.

Dále stěžovatel uplatňuje důvod dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s., tj. zmatečnost řízení před soudem spočívající v tom, že v předcházejícím řízení rozhodoval krajský soud, který nebyl místně příslušný. Dle názoru stěžovatele měl o žalobě směřující proti zamítavému rozhodnutí správního orgánu rozhodovat Městský soud v Praze, nikoli Krajský soud v Praze, k němuž stěžovatel podal žalobu v důsledku nesprávného poučení ze strany správního orgánu při převzetí správního rozhodnutí.

Především je nutno uvést, že ze spisového materiálu nevyplývá, že by stěžovatel byl v době podávání žaloby (leden 2006) umístěn v tranzitním prostoru letiště. Ze správního spisu je zřejmé, že v období po příletu (30. dubna 2005) se stěžovatel nacházel v Přijímacím středisku P. – R.. Následně však přinejmenším k datu 13. 6. 2005 měl místo pobytu v Pobytovém středisku B., a dále přibližně od července až srpna 2005 v Pobytovém středisku B. – J. v B. p. B. Z PoS B. – J. také podával v lednu roku 2006 žalobu. Dále ovšem k uplatněné kasační námitce Nejvyšší správní soud konstatuje, že otázkou místní příslušnosti se již podrobně zabýval, a proto odkazuje na svůj právní názor vyjádřený v rozsudku ze dne 22. 2. 2007, č. j. 2 Azs 156/2006 - 38, či v rozsudku ze dne 22. 3. 2007, č. j. 8 Azs 118/2006 - 80, oba publikovány na www.nssoud.cz, podle něhož ani případný nedostatek místní příslušnosti krajského soudu namítaný až v kasační stížnosti zásadně nezpůsobuje zmatečnost řízení ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s., a není proto důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí soudu. Podle § 105 odst. 1 občanského soudního řádu, které je třeba v souladu s § 64 s. ř. s. použít i ve správním soudnictví (s. ř. s. totiž vlastní úpravu zkoumání místní příslušnosti neobsahuje), totiž zvažuje místní příslušnost soud před tím, než začne jednat o věci samé, případně k námitce účastníka, je-li uplatněna při prvním úkonu, který

účastníkovi přísluší. Jedná se právě o projev zásady perpetuatio fori (trvání místní příslušnosti), která vyjadřuje to, že se místní příslušnost jako podmínka řízení posuzuje podle okolností, které existují v den zahájení řízení, tj. v den podání žaloby u soudu, a trvá až do skončení řízení. V tomto směru se k aplikaci této zásady vyjádřil Nejvyšší správní soud ve svém usnesení ze dne 12. 6. 2003, č. j. Nad 52/2003 – 28, (publ. pod č. 27/2003 Sb. NSS): „Zásada trvání místní příslušnosti soudu (perpetuatio fori) se jako obecná právní zásada užije i ve správním soudnictví. Jejímu užití nebrání skutečnost, že není výslovně vyjádřena v ustanoveních § 7 a § 129 a násl. s. ř. s.“ V dané věci pak stěžovatel námitku místní nepříslušnosti při prvním úkonu neuplatnil a neuplatnil ji ani později v tomto řízení. Svoji pochybnost o místní příslušnosti krajského soudu poprvé vyjádřil až poté, co bylo řízení ukončeno, a to zjevně z důvodu krátké doby trvání tohoto řízení; i kdyby tedy byla jeho námitka důvodná a Krajský soud v Praze shledán místně nepříslušným, byl by nedostatek místní nepříslušnosti zhojen a nemohlo by se jednat o důvod ke zrušení rozsudku krajského soudu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.

Rozhodování místně nepříslušným soudem by totiž mohlo vést ke shledání zmatečnosti pouze tehdy, pokud by skutečně vedlo k zásahu do ústavně zaručeného práva na zákonného soudce ve smyslu článku 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Právě na tuto zásadu sice stěžovatel poukazuje, ovšem způsobem zcela nepřípadným, když údajné porušení této zásady opírá o tvrzení, že přesun místní příslušnosti provedl žalovaný účelově, aby založil místní příslušnost Krajského soudu v Praze. K tomu je třeba uvést, že je sice pravdou, že rozhodnutí žalovaného o umístění žadatele o azyl do některého z azylových zařízení určuje, který z krajských soudů bude místně příslušný k projednání případné žaloby proti rozhodnutí žalovaného v řízení ve správním soudnictví; pokud by však žadatel o azyl shledával, že takto určený krajský soud není způsobilý o jeho žalobě nezávisle a podle práva rozhodnout, nabízí se mu dostatek procesních nástrojů, jak takovou hrozbu odvrátit. Takovými nástroji jsou, kromě výše zmíněné námitky místní nepříslušnosti, například námitka podjatosti proti jednotlivým soudcům daného krajského soudu (§ 8 s. ř. s.) či návrh na přikázání věci jinému krajskému soudu (§ 9 s. ř. s.). Není tedy na místě, aby stěžovatel „oklikou“ a ex post brojil proti tomu, že postup žalovaného poškodil jeho procesní postavení v řízení před krajským soudem, když se mu v předpisech procesního práva nabízel dostatek nástrojů uplatnitelných v odpovídající chvíli a směřujících přímo do průběhu soudního řízení, jež by odvrátily hrozbu nezákonného řízení, kterou by stěžovatel případně cítil. V dalších podrobnostech je možno odkázat na výše citované rozsudky.

Pokud se dále jedná o námitku, že se soud ani správní orgán dostatečně nezabývaly zdravotním stavem stěžovatele z toho hlediska, zda neodůvodňuje udělení humanitárního azylu, pak je třeba uvést, že ze spisového materiálu je zřejmé, že touto otázkou se žalovaný i soud dostatečně podrobně zabývaly. K otázce posouzení naplnění podmínek pro případné udělení azylu z humanitárních důvodů ve smyslu § 14 zákona o azylu se Nejvyšší správní soud vyjádřil jednotně a vnitřně bezrozporně v řadě svých předchozích rozsudků. Je možné odkázat např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2005, č. j. 4 Azs 493/2004 - 44, (www.nssoud.cz). V případě udělení tzv. humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu lze jej udělit pouze v případě hodného zvláštního zřetele, přičemž zákon nestanoví podmínky pro jeho udělení. Proto na něj není právní nárok. Správní orgán řádně zjistil a posoudil osobní situaci stěžovatele a pokud sám z toho nedovodil důvody pro udělení humanitárního azylu, je takové rozhodnutí v jeho pravomoci. Udělení azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu je na volné úvaze správního orgánu, přičemž však tuto volnou úvahu, tedy zda v daném případě byl důvod hodný zvláštního zřetele či nikoliv, může správní soud přezkoumávat pouze z hlediska překročení mezí správního uvážení

nebo z hlediska případné libovůle ze strany správního orgánu (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). Takové vady však Nejvyšší správní soud v přezkoumávaném rozhodnutí neshledal. Žalovaný si za tímto účelem opatřil potřebné podklady, a rozhodnutí vykazuje přezkoumatelnou a srozumitelnou úvahu, z jakého důvodu k udělení humanitárního azylu nepřistoupil.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na námitky podávané v kasační stížnosti a krajský soud se prima facie v napadeném rozsudku neodchyluje od výkladu předmětných ustanovení podaného v citovaných rozhodnutích. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádný jiný z výše vymezených důvodů pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji. O návrhu, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s., Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval. Není o něm třeba rozhodovat tam, kde je kasační stížnosti přiznán odkladný účinek přímo ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

O nákladech řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byl návrh odmítnut.

Stěžovateli byl k ochraně jeho zájmů pro řízení o kasační stížnosti ustanovena zástupcem advokát Mgr. Umar Switat. V případě ustanovení advokáta platí hotové výdaje za zastupování a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7 s. ř. s.). Uvedený advokát nezaslal na výzvu soudu vyúčtování za poskytnuté úkony právních služeb. Soud tedy musel vyjít při stanovování odměny ze spisového materiálu a vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Podle § 11 odst. 1 advokátního tarifu náleží mimosmluvní odměna za každý z úkonů právní služby v uvedeném ustanovení uvedených. Podání písemného doplnění kasační stížnosti, které vyplývá ze spisu, je úkonem, za který náleží advokátu odměna podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu. Ustanovenému advokátovi tak byla přiznána odměna za tento úkon právní služby ve výši 2100 Kč, což spolu s náhradou hotových výdajů v částce 300 Kč na jeden úkon právní služby (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu) činí celkem částku 2400 Kč, která byla ustanovenému advokátovi přiznána.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. září 2007

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu